

mărirea numărului de complicații ori chiar la decese printre pacienții cu boli netransmisibile (BNT).

Ca problemă principală au fost identificate condițiile nesatisfăcătoare din cadrul OMF Ohrincea, care împiedică prestarea unor servicii de calitate, fapt ce duce la încălcarea drepturilor pacienților și la insatisfacția acestora.

Începând cu luna ianuarie 2019, după aprobarea Proiectului *Îmbunătățirea calității serviciilor medicale prestate populației de OMF Ohrincea* și după ce au fost anunțate APL, ONG-urile și populația din sat despre câștigarea proiectului, s-au început lucrările de renovare. Cu suportul Proiectului *Viață Sănătoasă*, al CS Criuleni și contribuția populației din sat, au fost schimbate ușile și ferestrele. A fost renovată sala de proceduri; în urma lucrărilor efectuate pe interior, s-a demolat un perete, ceea ce a făcut posibilă crearea salii de triaj la OMF. Ca rezultat, s-a constatat creșterea numărului de adresări cu 29 și a numărului de proceduri efectuate la OMF cu 269 în prima jumătate a anului 2019, comparativ cu perioada respectivă din anul 2018 (deși în perioada lucrărilor de renovare, în februarie – martie proceduri nu s-au efectuat).

Desfășurarea proiectului

În cadrul OMF Ohrincea, în perioada 01.02.2019 – 28.02.2019 au fost efectuate lucrările de demolare și apoi montare a ușilor și a ferestrelor noi. În această activitate au fost implicați și locuitorii satului. Ei au participat la colectarea și transportarea deșeurilor în locurile autorizate. În această muncă au fost implicați ca voluntari șase bărbați și trei femei.

Ca urmare a reabilitării cabinetului de proceduri, acesta a fost separat de spațiul de prelevare a analizelor citologice, iar drepturile pacienților sunt respectate. Datorită lucrărilor de renovare pe interior a fost posibilă construcția sălii de triaj la OMF.

Colectarea datelor privind creșterea accesului pacienților la servicii și satisfacția lor

În cadrul OMF a fost amplasată o boxă în care pacienții introduc chestionarele de evaluare a satisfacției, după ce le-au completat. Evaluarea satisfacției pacienților de calitatea serviciilor medicale primite demonstrează că nemulțumirile sunt generate în proporție de peste 70% de curățenie, încălzire, confort și timp de așteptare.

Se observa o creștere a numărului de vizite și de proceduri în perioada de șase luni ale anului 2019, comparativ cu perioada respectivă a anului 2018, de la 1287 până la 1556. Rezultatele ameliorate legate de proceduri au fost posibile în pofida faptului că în lunile februarie – martie cabinetul de proceduri a fost în reparații.

Lecții învățate

1. Am învățat cum să colaborăm în echipă pentru a obține rezultatul dorit.
2. Suntem mult mai deschiși către lucrurile noi și mult mai curioși.
3. Am învățat să ne adaptăm nevoilor celorlalți și să-i ajutăm.

Cuvinte-cheie: condiții standardizate, prestarea serviciilor medicale, comunitate, echipă, voluntari.

CZU: 614.253.8:614.21:[616.1/.8+617+618]

CONSILIEREA PACIENȚILOR CU BOLI NETRANSMISIBILE ÎN CENTRUL DE SĂNĂTATE RURAL

*Valentina PLATON¹, Oxana BOLDURATU¹,
Ana DANU², Angela ZAGORODNIUC¹,
Ilie BOLDURAT²,*

¹Centrul de Sănătate Susleni, ²Primăria loc. Susleni,
r. Orhei

Context

IMSP Centrul de Sănătate Susleni s-a format ca centru autonom în anul 2012, având ca fondator Consiliul Raional Orhei. În componența CS Susleni intră OMF Vâșcăuți, OMF Berezlogi, OS Hâjdieni. Centrul este amplasat într-o clădire cu două nivele și dispune de: 16 cabinete dotate cu mobilierul necesar, echipament medical pentru laborator, pentru cabinetul de proceduri și imunizări, sală de triaj, sală de consultații ginecologice, aparat ECG, aparat electronic pentru tonometrie oculară, pulsoximetru, 2 computere conectate la Internet, aparat xerox, fax, telefon, 4 frigider pentru păstrarea medicamentelor și a vaccinurilor. Clădirea este dotată cu încălzire cu gaze naturale, apeduct și canalizare, sisteme de ventilație locală, sistem antiincendiar. OMF Vâșcăuți, OMF Berezlogi și OMF Hâjdieni sunt amplasate în clădiri adaptate. Au câte 4-6 cabinete dotate cu mobilierul și echipamentul necesar (cântar pentru maturi și copii, pulsoximetru, scaun ginecologic, glucometru, aparat ECG), echipament medical pentru cabinetul de proceduri și imunizări, sală pentru consultații ginecologice, 1 computer, 1 frigider pentru păstrarea vaccinurilor.

Activitatea IMSP CS Susleni constă în profilaxia, depistarea și tratarea patologiilor acute și a celor cronice la locuitorii teritoriului deservit. Una dintre problemele majore existente este lipsa la pacienți a

deprinderilor de îngrijire personală și a cunoștințelor despre boala pe care o au, precum și lipsa acestor deprinderi la familia pacientului și în comunitate în general. De multe ori pacienții, necunoscând riscurile comportamentului neadecvat, ajung în stări destul de grave. De aceea, scopul CS este de a crea condiții pentru o educație terapeutică adecvată a pacienților cu boli netransmisibile, cu stabilirea unui program de instruire în grup.

La momentul actual, pe teritoriul deservit de CS locuiesc aproximativ 1285 de pacienți cu HTA și 124 cu diabet zaharat. Dinamica cazurilor înregistrate de boli cronice este prezentată în *figurile 1 și 2*.

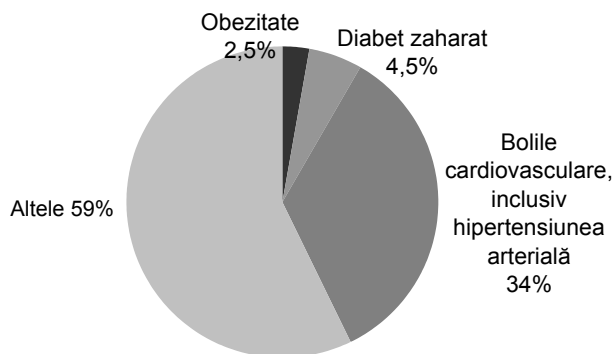

Figura 1. Povara bolilor netransmisibile, anul 2017

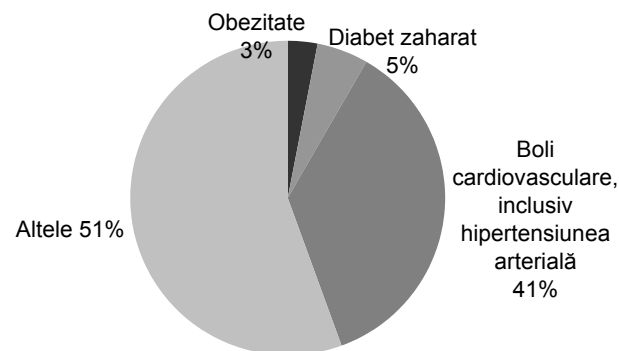

Figura 2. Povara bolilor netransmisibile, anul 2018

Scopul proiectului: creșterea nivelului de cunoștințe ale populației deservite de Centrul de Sănătate Susleni despre factorii de risc pentru bolile netransmisibile (BNT) și modul sănătos de viață, despre maladiile cronice în general, serviciile oferite de CS pentru prevenirea, tratamentul și diminuarea complicațiilor BNT.

Obiectivele: 1. Crearea și amenajarea unui spațiu confortabil pentru educația terapeutică. 2. Dotarea spațiului prin instalarea utilajelor necesare (TV, canapea, fotolii, bibliotecă, masă de scris, scaune). 3. Elaborarea și implementarea unui program de educație terapeutică.

Rezultatele așteptate

- Condiții adecvate pentru educația terapeutică a pacienților cu BNT.
- Grupuri de pacienți (cu BNP și nu numai) formate, care beneficiază de instruire și au un nivel de cunoștințe adecvat despre BNT și riscurile acestora.
- Scăderea riscurilor de complicații ale CVS și ale D/Z la pacienții instruiți.

Grupul-țintă: pacienți cu boli netransmisibile din cele patru localități deservite de CS Susleni.

Beneficiarii finali: întreaga populație din cele patru localități; familiile și rudele pacienților cu BNT.

Concepția proiectului

După amenajarea și dotarea sălii cu cele necesare, preconizăm petrecerea întrunirilor de instruire a pacienților (ulterior beneficiarilor) o dată la 2 săptămâni, în ziua de marți. Sesiunile vor fi organizate de către medicul de familie și asistenta medicală în echipă, pacienții fiind informați despre: alimentația corectă, activitatea fizică echilibrată, igiena personală, evitarea factorilor nocivi (tutun, alcool, droguri), folosirea corectă a medicamentelor, sfaturi pentru echilibrul fizic și psihologic. Din motiv că actualmente accesul la informația din Internet este foarte larg, este important ca sfaturile și recomandările să fie efectuate de medici specializați, pentru evitarea abaterilor sau a exceselor. Ca rezultat vom obține un pacient format, care știe cum să se alimenteze corect, să evite factorii nocivi, fapt ce va asigura scăderea morbidității prin maladii netransmisibile.

Indicatorii măsurabili

Trei asistente medicale de familie au participat la atelierul de instruire a facilitatorilor, care s-a petrecut în perioada 5-7 martie 2019 privind *Programul de autogestionare a bolilor cronice la pacienții cu boli netransmisibile*.

Au fost identificați pacienții și a fost format primul grup din 12 beneficiari, fiind stabilit orarul desfășurării ședințelor de consiliere. Pe durata perioadei 01.04.2019 – 08.05.2019 au fost petrecute șase ședințe de consiliere a pacienților în sala renovată, o dată în săptămână, în ziua de marți, timp de 60 de minute. Pe parcursul implementării Proiectului au fost obstacole minore, care se referă mai mult la bariera psihologică a beneficiarilor din grupurile formate. Pentru depășirea acestor obstacole, ar fi bine-venită prezența unui psiholog în echipă.

Cuvinte-cheie: centru de sănătate rural, boli netransmisibile, pacienți, consiliere